

Realizacja projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA LIFE19 IPC/PL/000005

Podsumowanie

2022

Projekt LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”, współfinansowany ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WPROWADZENIE

Realizacja Projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA rozpoczęła się 1 stycznia 2021 r. Małopolska jest jedynym regionem w Europie, który prowadzi 2 projekty zintegrowane LIFE (pierwszy to LIFE-IP „Małopolska w zdrowej atmosferze”). Projekt LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA realizowany jest przez 28 partnerów (26 krajowych i 2 zagranicznych).

Najważniejsze założenia LIFE IP EKOMAŁOPOLSKA to: promocja odnawialnych źródeł energii, poprawa efektywności energetycznej i szeroko zakrojone działania na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich.

Najważniejszymi celami Projektu są:

- wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego (dokument został przyjęty Uchwałą Zarządu WM w dniu 18 lutego br.),
- wsparcie wdrażania Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- wsparcie dla sprawiedliwej transformacji regionów węglowych,
- wdrażanie działań w zakresie zapobiegania zmianom klimatycznym i łagodzenia ich skutków.

Projekt realizowany będzie do 31 grudnia 2030 r. Całkowity budżet Projektu to 16,4 mln EUR (ok. 70 mln zł), z czego 60% stanowią środki Programu LIFE, 35% NFOŚiGW, a 5% to wkład własny partnerów projektu. Działania uzupełniające realizację Projektu zostaną wdrożone przy wsparciu środków finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2021–2027 (RPO 2021-2027), Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FTS), programów Czyste powietrze, „Mój Prąd” i Agroenergia, ulgi termomodernizacyjnej oraz innych programów budżetu centralnego, a także budżetów powiatowych i finansowania prywatnego.

PODSUMOWANIE NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ

Wśród najważniejszych osiągnięć Projektu w 2022 roku wyróżnić można:

- podpisanie Karty Misji EU. Małopolska znalazła się tym samym w gronie 150 regionów objętych klimatyczną misją UE,
- organizację pierwszych Małopolskich Dni dla Klimatu we współpracy z małopolskimi powiatami. W ramach lokalnych wydarzeń zorganizowane zostały lekcje edukacyjne, spotkania z lokalnymi liderami oraz pikniki angażujące mieszkańców. W wydarzeniach uczestniczyło ponad 60 tys. Małopolan. W ramach prowadzonej akcji *#drzewodlaklimatu* posadzono 24 tys. drzew,
- realizację pierwszej regionalnej kampanii informacyjno-edukacyjnej pod hasłem Klimat dla pokoleń. W kampanii zwrócono uwagę na problem suszy, powodzi oraz brak śniegu. Kampania dotarła do ponad 2 mln osób,
- przeprowadzenie ponad 50 lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych oraz blisko 80 wydarzeń związanych z ochroną klimatu, które dotarły do ponad 300 tys. mieszkańców,
- przeprowadzenie ponad 130 spotkań w szkołach dla prawie 7 000 uczniów oraz zajęć przy wykorzystaniu Małopolskiej Chmury Edukacyjnej, w których każdorazowo uczestniczyło blisko 180 uczniów,
- utworzenie platformy współpracy pn. Urząd-Biznes-Nauka-Społeczeństwo dla lepszego klimatu!, w której uczestniczy ponad 40 przedstawicieli powyższych sektorów,
- realizację wydarzeń ekologicznych (pikniki, konkursy, warsztaty dla dzieci) powierzonych organizacjom pozarządowym w ramach Otwartego Konkursu Ofert. W zorganizowanych wydarzeniach udział wzięło ponad 2 500 mieszkańców Małopolski,
- przeprowadzenie akcji informacyjnej „Małopolskie wyzwanie 2022: Tydzień dla klimatu”. Akcja dotarła łącznie do blisko 52 tys. użytkowników mediów społecznościowych i otrzymała I miejsce w konkursie „Samorządowy Lider komunikacji i promocji” w kategorii „ekologia”.

BUDOWANIE POTENCJAŁU POLITYKI KLIMATYCZNEJ

PLAN DZIAŁAŃ DLA KLIMATU I ENERGII (C1)

W 2022 trwały prace nad opracowaniem scenariuszy działań klimatycznych w perspektywie do roku 2030 i 2050. Scenariusze zostały poddane konsultacjom z ekspertami Instytutu ds. Energii, Klimatu i Środowiska w Wuppertalu. Będą one stanowiły podstawę do opracowania działań przewidzianych w aktualizacji Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego. W związku z planowaną aktualizacją Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021–2030 (I połowa 2023 r.), Małopolski Regionalny Plan zostanie przygotowany do końca 2023.

Założenia, cele oraz główne działania RPDkIE były tematem rozmów w ramach spotkań grupy eksperckiej Urząd-Biznes-Nauka-Społeczeństwo dla lepszego klimatu (C5) oraz konferencji organizowanej w ramach Porozumienia Burmistrzów (E3).

W 2022 roku Akademia Górniczo-Hutnicza zakończyła prace nad:

- o zaktualizowanym bilansem emisji GHG dla roku bazowego 1990 i 2018 (dla wszystkich sektorów określonych w RAPCE),
- o zaktualizowanym bilansem instalacji OZE dla roku bazowego 2018 (dla wszystkich sektorów określonych w RAPCE),
- o przygotowaniem szczegółowego bilansu energetycznego województwa małopolskiego.

Otrzymane raporty będą stanowiły podstawę do dalszych prac nad aktualizacją Regionalnego Planu Działań.

Pierwszą analizę pod kątem przygotowania Regionalnego Planu Działań przygotowało Województwo Śląskie. Przygotowana została analiza w zakresie stanu aktualnego emisji gazów cieplarnianych. Trwają prace nad przygotowaniem analizy stopnia wykorzystania OZE. Prace zostaną zakończone w I kwartale 2023.

SYSTEM DORADCÓW DS. KLIMATU I ŚRODOWISKA (C4)

Kluczowe ogniwo w budowaniu potencjału polityki klimatycznej stanowią doradcy ds. klimatu i środowiska zatrudnieni w 21 Małopolskich powiatach. Od

2021 roku doradcy współpracują na poziomie regionalnym z Urzędem Marszałkowskim, natomiast na poziomie lokalnym – z gminami. Do głównych działań doradców w r. 2022 należała realizacja działań określonych w regionalnych i lokalnych dokumentach strategicznych oraz kontynuacja działań rozpoczętych w 2021 (tj. współpraca na linii powiat – gmina, lokalne działania informacyjno-edukacyjne, włączenie działań klimatycznych do dokumentów planistycznych itp.).

Fot. 1 Małopolscy doradcy ds. klimatu i środowiska

Fot. 2 Doradca ds. klimatu i środowiska

Do końca 2022 r. doradcy ds. klimatu i środowiska:

- o zweryfikowali lub uczestniczyli w przygotowaniu 27 dokumentów strategicznych (Programy Ochrony Środowiska dla powiatów i gmin, Program Rozwoju Powiatu),
- o zorganizowali prawie 250 spotkań w gminach i powiatach. W spotkaniach uczestniczyło łącznie blisko 6 tys. przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i innych instytucji. We wszystkich powiatach zaangażowanych w rea-

lizację projektu zainicjowano współpracę z gminami, mającą na celu współpracę w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej,

- o we wszystkich powiatach uczestniczących w projekcie podpisano porozumienia o współpracy z gminami z danego powiatu.

Fot. 3 Podpisanie porozumienia o współpracy z gminami

Fot. 4 Spotkania dla przedstawicieli gmin danego powiatu

Informacje nt. doradców dostępne na stronie Projektu: <https://www.klimat.ekomalopolska.pl/doradcy-dla-klimatu-i-energii/>.

CENTRUM KOMPETENCJI (C5)

Centrum Kompetencji nieprzerwanie funkcjonuje od 1 stycznia 2021. CK powstało aby wzmocnić wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii przez małopolskie powiaty i gminy.

We wrześniu 2022 przygotowana została Analiza zmian klimatu – diagnoza stanu aktualnego. Dokument szczegółowo opisuje ekstremalne zjawiska pogodowe oraz klimatyczne, wyjaśnia ich przyczynę oraz definiuje możliwe do wystąpienia negatywne skutki. Określono w niej również potencjalny

wpływ zmian klimatu na wybrane sektory gospodarki: energetykę, budownictwo, transport, rolnictwo, lasy i użytkowanie terenu zgodnie z sektorami wskazanymi w Regionalnym Planie Działań.

W 2022 roku przygotowane zostały następujące opracowania eksperckie, których celem jest zapewnienie narzędzi i know-how dla gmin i powiatów w budowaniu polityki klimatycznej na poziomie lokalnym:

- o *Lokalna polityka klimatyczna – poradnik dla gmin i powiatów – jak włączyć działania na rzecz klimatu do lokalnych dokumentów strategicznych (powiatowych i gminnych),*
- o *Podstawowe wytyczne do określenia wymogów technicznych i eksploatacyjnych dla instalacji OZE – dokument przedstawia minimalne wymagania techniczne, które powinny się znaleźć w procedurach przetargowych na montaż konkretnych instalacji OZE.*

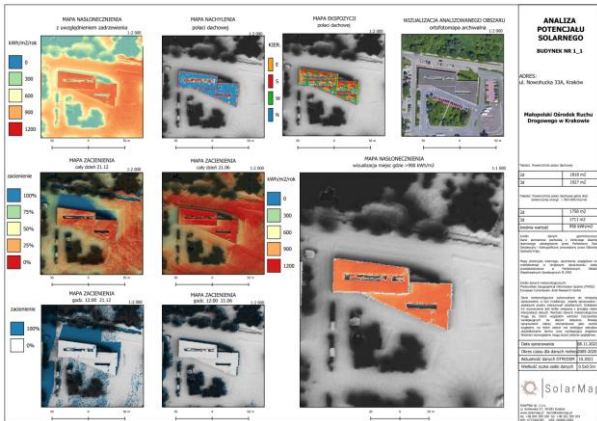
Dodatkowo przygotowana została:

- o *Analiza potencjału biomasy stałej oraz potencjał i możliwości jej wykorzystania do celów energetycznych w województwie małopolskim.* Analiza posłużyła do zaplanowania działań w zakresie wykorzystania biomasy na cele energetyczne na potrzeby aktualizacji RPDKiE.

W odpowiedzi na rosnące ceny energii elektrycznej spowodowane kryzysem energetycznym, w ramach działań Centrum Kompetencji zlecono analizę warunków obowiązujących umów dystrybucyjnych tj. obowiązujących тариф oraz gwarantowanych mocy przyłączeniowych związanych z zakupem energii elektrycznej oraz ciepłej dla 20 Jednostek Województwa Małopolskiego (85 punktów poboru energii elektrycznej oraz 20 punktów poboru ciepła). Przedmiotem oceny była analiza faktur za okres minimum 13 miesięcy oraz analiza obowiązujących тариф i warunków umów dystrybucyjnych w celu ich dostosowania do rzeczywistego zużycia mediów w jednostkach. Opracowana analiza przedstawia wytyczne dla optymalizacji zasad zakupu i dystrybucji energii dla każdego punktu poboru. Przeprowadzona analiza wykazała możliwą oszczędność na poziomie 0,5 mln zł.

Uzupełnieniem do powyższych działań była analiza nasłonecznienia wraz z wykonaniem koncepcyjnego projektu instalacji fotowoltaicznej dla 6 jednostek Województwa Małopolskiego. Przedmiotem

analizy była ocena potencjału nasłonecznienia pod kątem optymalnego doboru lokalizacji pod instalację fotowoltaiczną wraz z projektem koncepcyjnym instalacji dostosowanej do profilu zużycia energii elektrycznej w danej jednostce. Dzięki przeprowadzonej analizie jednostki te będą mogły ubiegać się o dofinansowanie instalacji ze środków przyszłej perspektywy finansowej (w tym RPO 2021-2027).

Rys. 1 Graficzna forma ilustrująca wyniki jednej z analiz nasłonecznienia [SolarMap Sp. z o.o.]

Centrum zapewnia stałe wsparcie i szkolenia dla pracowników powiatów i gmin, aby wzmocnić ich potencjał do realizacji działań klimatycznych. W 2022 roku zorganizowano 13 spotkań dla pracowników gmin i powiatów:

- „Zazieleniaj z nami” – wykład ekspercki przedstawicieli Aeris Futuro dotyczący dobrych praktyk w zakresie sadzenia drzew (15.02.2022). W spotkaniu uczestniczyło blisko 50 osób,
- spotkanie z przedstawicielami Europejskiego Banku Inwestycyjnego dot. wsparcia finansowego z programu ELENA dla zrównoważonych przedsięwzięć inwestycyjnych (17.02.2022). W spotkaniu wzięło udział 26 osób,
- spotkanie poświęcone nowelizacji ustawy OZE. Podczas spotkania poruszono kwestie dotyczące likwidacji systemu opustów, wprowadzenie netbillingu – nowego sposobu rozliczania producentów energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznych (24.03.2022). W spotkaniu uczestniczyło 150 osób,
- dwudniowy cykl wykładów eksperckich (on-line) poświęconych zagadnieniom możliwych do podjęcia działań pozwalających na minimalizację kosztów związanych z zakupem energii elektrycznej oraz ciepłej dedykowane dla

przedstawicieli jednostek gminnych oraz powiatowych (8-9.09.2022). Włączeniu on-line udział wzięło 140 uczestników. W ramach kontynuacji wykładów eksperckich odbyły się cztery spotkania warsztatowe (5–6.10.2022 oraz 22–23.11.2022) poświęcone kontynuacji dyskusji w kontekście minimalizacji kosztów, jakimi obciążoną są samorządy, w związku z zakupem energii elektrycznej oraz ciepłej na potrzeby własne. W warsztatach udział wzięło blisko 150 przedstawicieli samorządów lokalnych,

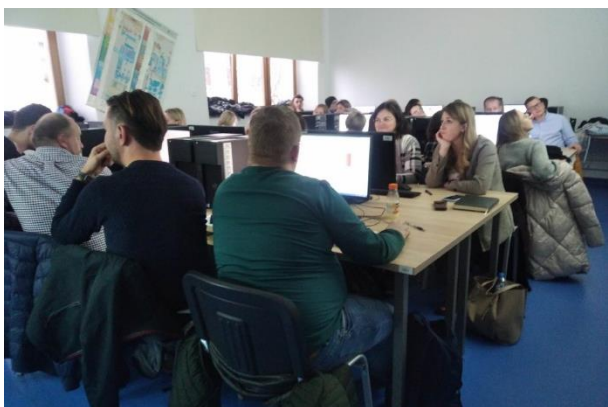

Fot. 5 Szkolenie z analizy faktur dla pracowników JST

- spotkanie on-line z autorami opracowania: „Podstawowe wytyczne do określenia wymogów technicznych i eksploatacyjnych dla instalacji OZE” (26.09.2022). W spotkaniu online udział wzięło blisko 160 uczestników,
- szkolenie w zakresie włączenia polityki klimatycznej do lokalnych dokumentów strategicznych (14.11.2022). W spotkaniu wzięło udział blisko 50 osób,
- 3 wirtualne wizyty z Komisją Europejską:
 - działania w zakresie transportu w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej i Fit for 55 oraz możliwości ich finansowania (1.03),
 - Zielone zamówienia publiczne i możliwość ich realizacji w zamówieniach publicznych (23.06.),
 - możliwości finansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony środowiska z KPO oraz polityki spójności 2021-2027) (16.12).

Wzrost kompetencji pracowników urzędów powiatowych jest warunkiem niezbędnym do włączenia działań do działań na szczeblu lokalnym. W listopa-

dzie 2022 zakończyły się studia podyplomowe zorganizowane przez Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie. Studia ukończyły 33 osoby. Koncepcja programu studiów bazowała na najważniejszych dokumentach UE i Polski tj.: „Europejski Zielony Ład”, „Polityka energetyczna Polski do 2040 r.”, „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030” oraz odnosiła się również do głównych filarów „Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii”

Fot. 6 Studia podyplomowe dla doradców ds. klimatu i środowiska

Fot. 7 Zajęcia terenowe dla uczestników studiów podyplomowych

Dodatkowo w ramach Centrum Kompetencji zorganizowano 5 spotkań oraz 2 warsztaty dla doradców ds. klimatu i środowiska:

- w dniach 29-30 sierpnia odbyło się dwudniowe szkolenie dla doradców ds. klimatu i środowiska oraz doradców ds. biznesu. W trakcie pierwszego dnia spotkania rozpoczęte zostały rozmowy nt. działań planowanych do realizacji w II fazie Projektu. Doradcy podsumowali plusy i minusy swojej działalności, wymienili się swoimi doświadczeniami i dobrymi praktykami w zakresie realizacji działań Projektu. W drugim dniu spotkania przeprowadzone zostało szkolenie dotyczące skutecznej komunikacji społecznej,

- 20 kwietnia odbyły się warsztaty w zakresie savoir-vivre w komunikacji służbowej oraz w mediach społecznościowych, w wyniku, których przygotowany został *Podręcznik savoir-vivre w administracji*,

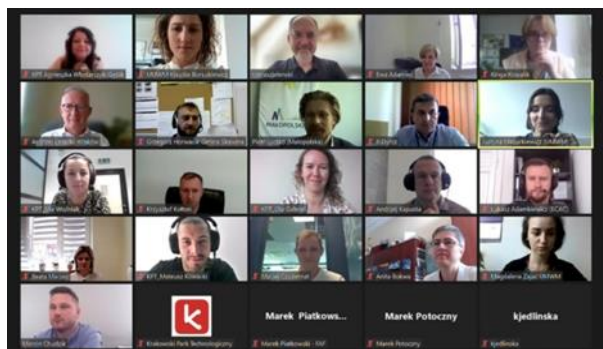

Fot. 8 Warsztaty dla doradców ds. klimatu i środowiska

oraz 27 spotkań indywidualnych dla pozostałych partnerów Projektu (ECAC, AGH, Śląsk, MRiT).

W ramach Centrum Kompetencji w 2022 utworzona została grupa ekspercka pn. Urząd–Biznes–Nauka–Społeczeństwo dla lepszego klimatu! Celem utworzenia grupy była międzysektorowa wymiana doświadczeń. W ramach grupy zorganizowano 5 spotkań:

- spotkanie inauguracyjne online – określenie zasad współpracy (06.06),
- „Transformacja energetyczna” (7.09),
- „Gospodarka cyrkularna” (27.09),
- „Gospodarka wodna” (26.10),
- „Odpowiedzialność środowiskowa” (7.11).

Fot. 9 Spotkania inauguracyjne UBNS

Grupa zrzesza ponad 40 ekspertów z wszystkich sektorów określonych w RPDKiE. Jej celem jest identyfikacja potrzeb i kluczowych problemów w zakresie działań na rzecz klimatu w perspektywie roku 2030 i 2050 na potrzeby aktualizacji Regionalnego

Planu Działań dla Klimatu i Energii. Spotkania grupy będą kontynuowane w roku 2023.

Fot. 10 Warsztaty w ramach UBNS dla lepszego klimatu

W ramach Projektu w 2022 zapewniono wsparcie techniczne dla projektu Zielona Oaza Innowacji. Projekt przygotowany został przez Miasto Oświęcim we współpracy z gminami ościennymi. W ramach wsparcia przygotowano zostało studium dla działań inwestycyjnych w dwóch segmentach: odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna oraz transport publiczny. Projekt będzie ubiegał się o wsparcie ze środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

W roku 2022 rozpoczęto cykl rozmów pn. „Trzy pytania o klimat”, w ramach których opublikowano 16 rozmów z ekspertami różnych dziedzin, jak: klimatolog, architekt, teolog, metodyk, specjaliści w zakresie hydrologii czy ubóstwa energetycznego. Celem rozmów jest prosta odpowiedź na nurtujące pytania dotyczące klimatu. Wszystkie artykuły dostępne są na <https://klimat.ekomalopolska.pl/>.

Rys. 2 Trzy pytania o klimat

W 2022 w mediach społecznościowych Projektu prowadzone było Małopolskie wyzwanie *Tydzień dla klimatu* – edycja wiosenna, letnia, jesienna i zima. Przez kolejne 7 dni w mediach społecznościowych Projektu na początku nowej pory roku zachęcano do zrobienia jednej rzeczy dla klimatu. Wyzwania dostosowane zostały do danej pory roku i zachęcały mieszkańców Małopolski do m.in. oszczędności wody i papieru, gromadzenia deszczówki, zwiększenia powierzchni zielonej, kupowania od lokalnych dostawców i wybrania transportu bezemisyjnego. Posty dotarły do ponad 52,5 tys. użytkowników mediów społecznościowych.

Rys. 3 Małopolskie wyzwanie dla klimatu – edycja jesienna

TRANSFORMACJA NISKOEMISYJNA

SYSTEM DORADCÓW DS. KLIMATU I ŚRODOWISKA (C4)

Kluczowym elementem we wdrażaniu działań klimatycznych, jest pozyskiwanie środków na realne inwestycje. Doradcy ds. klimatu i środowiska:

- o przygotowali 4 projekty o dofinansowanie do instytucji finansujących na łączną kwotę 1,1 mln zł. Były to projekty dotyczące edukacji ekologicznej w powiatach limanowskim i oświęcimskim oraz dotyczącym montażu paneli fotowoltaicznych w powiecie suskim,
- o przygotowali i złożyli 822 wnioski o dofinansowanie dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych, na łączną kwotę 1,3 mln złotych. Dzięki współpracy doradców podpisano 133 umowy.

Pomoc dotyczyła głównie wniosków w ramach programu „Czyste Powietrze” oraz „Powiat bez smogu”,

- o udzieliłi blisko 15 tys. porad mieszkańcom w zakresie energetyki i ochrony środowiska,
- o wprowadzili 15 000 źródeł ogrzewania lub instalacji odnawialnych źródeł energii do CEEB,
- o zidentyfikowali 8 budynków użyteczności publicznej w celu poprawy ich efektywności energetycznej.

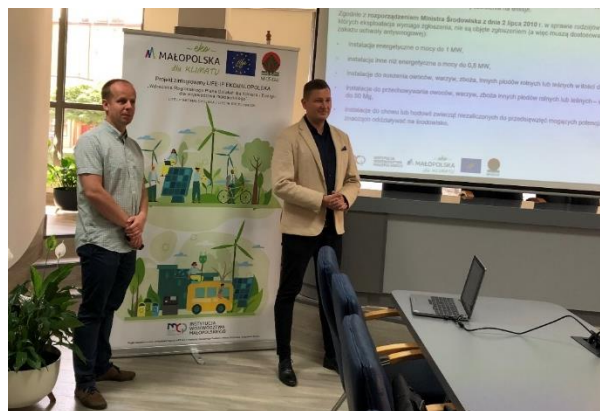
Fot. 11 Spotkanie z mieszkańcami z udziałem doradcy ds. klimatu i środowiska

Dodatkowo doradcy dla biznesu zatrudnieni w Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości zorganizowali:

- o prelekcję w Zabierzowie dotyczącą obowiązków przedsiębiorców wynikających z uchwały antysmogowej oraz możliwości pozyskania dofinansowań do inwestycji proekologicznych oraz inwestycji OZE (28.04.). W spotkaniu udział wzięło 15 uczestników,
- o cykl 4 spotkań dyżurnych w powiatach dla przedsiębiorców z sektora MŚP związanych z możliwościami zastosowania OZE do celów ogrzewania – powiat gorlicki, bocheński, tarnowski, brzeski (07.06., 08.06., 14.06., 15.06.) – łącznie udział wzięło 9 przedstawicieli przedsiębiorstw lokalnych,
- o warsztaty on-line z zakresu efektywnego wykorzystania energii dla małopolskich przedsiębiorstw z sektora MŚP (30.11.), włączeniu udział wzięło 29 uczestników.

W 2022 roku doradcy biznesowi udzieli łącznie 123 konsultacji dotyczących m.in. wymiany źródeł ciepła w przedsiębiorstwach oraz możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego, pozyskania dofinansowań dla inwestycji proekologicznych w tym

montażu instalacji PV, montażu zbiorników retencyjnych oraz innych.

Rys. 6. Doradcy biznesowi w trakcie spotkań z przedsiębiorcami

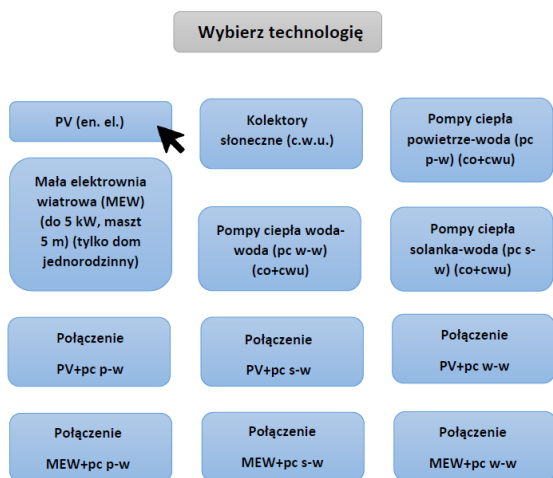
W 2022 roku doradcy biznesowi realizowali również działania dążące do uruchomienia aplikacji: Eko-Małopolskiej Bazy Instalatorów (EMBI), która zawierać będzie spis certyfikowanych instalatorów źródeł odnawialnych. Baza zostanie umieszczona na stronie internetowej Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości. Planowane uruchomienie bazy: drugi kwartał 2023 r.

Dodatkowe informacje na temat bieżącej działalności doradców biznesowych dostępne są na stronie:

<https://www.mcp.malopolska.pl/ekodoradcy-dla-biznesu/aktualnosci>.

POTENCJAŁ OZE W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM I ŚLĄSKIM (C3)

W 2022 w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie trwały prace nad przygotowaniem map lokalnego potencjału odnawialnych źródeł energii wraz z kalkulatorem doboru instalacji. W 2022 przygotowana została ocena lokalnego potencjału OZE (głęboka i płytka geotermia, energetyka słoneczna, wiatrowa, wodna), która stanowić będzie podstawę do dalszych prac nad docelową aplikacją IT. Testowa wersja mapy zostanie przygotowana w 2023 roku.

Rys. 4 Koncepcja kalkulatora doboru instalacji OZE

EDUKACJA I WZROST ŚWIADOMOŚCI

SYSTEM DORADCÓW DS. KLIMATU I ŚRODOWISKA (C4)

W 2022 roku doradcy ds. klimatu i środowiska zatrudnieni w powiatach:

- o przeprowadzili ponad 130 spotkań w szkołach, w czasie których przekazane zostały zestawy oszczędności energii oraz kosze do segregacji odpadów. Prelekcji o różnych aspektach ochrony klimatu i środowiska wysłuchało prawie 7 000 uczniów,
- o zorganizowali 79 wydarzeń związanych z ochroną klimatu skierowanych do mieszkańców. W wydarzeniach uczestniczyło ponad 33 tys. Małopolan. Wydarzenia skierowane były do mieszkańców regionu oraz poruszały takie tematy jak: problem czystego powietrza, rola drzew w środowisku, czy szeroko zakrojona tematyka zmiany klimatu. Największą frekwencją cieszyły się spotkania w powiecie suskim, bocheńskim i myślenickim (ponad 3,5 tys. osób w każdym),
- o w celu nawiązania współpracy z lokalnymi liderami (w tym strażą pożarną, policją, kołami gospodyń, księżmi) doradcy zorganizowali 80 spotkań, w których uczestniczyło 380 osób.

Fot. 12 Spotkania z lokalnymi liderami

Fot. 13 Spotkania w szkołach prowadzone przez doradców ds. klimatu i środowiska

Fot. 14 Wydarzenia w powiecie organizowane przez doradców ds. klimatu i środowiska

REGIONALNE KAMPANIE INFORMACYJNO-EDUKACYJNE (E1)

We wrześniu na terenie całego województwa małopolskiego oraz na przełomie listopada i grudnia na terenie województwa śląskiego prowadzona została pierwsza odsłona kampanii medialnej pod hasłem *Klimat dla pokoleń*. Jej celem było podnoszenie ogólnej świadomości mieszkańców obu regionów

na temat negatywnych skutków postępującej zmiany klimatu.

W ramach kampanii na terenie Małopolski:

- o przygotowane zostały plakaty, które zostały rozdystrybuowane we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatów (1750),
- o opublikowanych zostało 16 artykułów sponsorowanych zarówno w prasie lokalnej, regionalnej, jak również specjalistycznej i religijnej, a także na stronach internetowych tych portali, 14 artykułów na lokalnych portalach internetowych oraz 12 postów sponsorowanych w mediach społecznościowych (Facebook i Instagram),
- o przygotowany został spot internetowy, który wyświetlany był w 30 pojazdach komunikacji miejskiej w Krakowie, 5 lokalnych kinach oraz na 300 ekranach bankomatów w całej Małopolsce,
- o w 5 regionalnych lokalnych rozgłośniach radiowych wyemitowano łącznie 20 audycji o tematyce klimatycznej oraz 1080 spotów radiowych.

Fot. 15 Kampania Klimat dla pokoleń prowadzona w województwie małopolskim

Rys. 5 Materiały pierwszej odsłony kampanii medialnej #Klimat dla pokoleń

Fot. 16 Spot pierwszej odsłony kampanii medialnej #Klimat dla pokoleń

Na przełomie listopada i grudnia ta sama kampania realizowana była w województwie śląskim. W ramach śląskiej odsłony:

- o przeprowadzono emisje spotu w 10 portalach internetowych (o zasięgu krajowym i regionalnym) oraz na ekranach LCD przewoźników regionalnych w 48 pojazdach, na 447 ekranach (w tym Kolejach Śląskich),
- o rozdystrybuowano plakaty na 50 banerach typu citylight,
- o zamontowano reklamę na 35 paczkomatach.

Fot. 17 Kampania Klimat dla pokoleń prowadzona w województwie śląskim

Fot. 18 Przeprowadzenie działań na „paczkomatach” na terenie województwa śląskiego

LOKALNE KAMPANIE INFORMACYJNO-EDUKACYJNE (E2)

Doradcy ds. klimatu i środowiska:

- o rozdystrybuowali prawie 500 tys. materiałów edukacyjno-informacyjnych, w celu ograniczenia ilości odpadów, ulotki, broszury oraz plakaty kolportowane były przede wszystkim w formie elektronicznej (w tym przez lokalną prasę),
- o przygotowali 120 artykułów do lokalnej prasy, opublikowali 250 artykułów w Internecie oraz 500 postów w mediach społecznościowych (o zasięgu prawie 500 tys. odbiorców). Artykuły i posty dotyczyły przede wszystkim lokalnych działań powiatów oraz możliwości skorzystania z dofinansowań w ramach dostępnych programów, relacji z prowadzonych akcji, wydarzeń, kampanii, jak również zapraszały do udziału na konkretne wydarzenia,

Fot. 19 Materiały dystrybuowane w ramach lokalnych wydarzeń

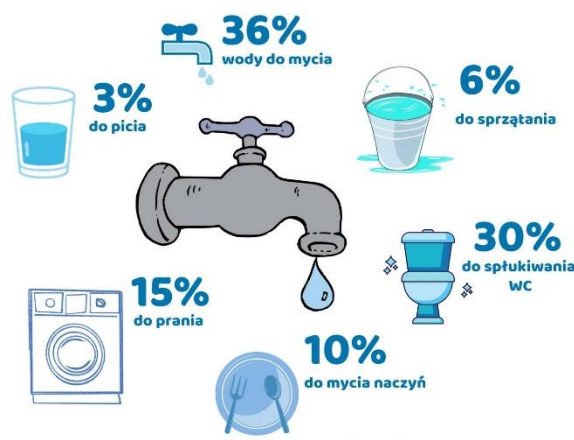

Fot. 20 Uczestnicy wydarzeń organizowanych przez doradców ds. klimatu i środowiska

- o wzięli udział w 25 audycjach radiowych i telewizyjnych,
- o przeprowadzili 50 kampanii edukacyjno-informacyjnych. Dotarły one do ponad 300 tys.

mieszkańców województwa. Kampanie prowadzone były w trakcie wydarzeń, gdzie mieszkańcy mogli wziąć udział w prelekcjach czy przedstawieniach teatralnych odnoszących się do tematyki zmian klimatu. Działania w ramach kampanii prowadzone były także w Internecie, głównie w mediach społecznościowych i na stronach starostw powiatowych, lokalnej prasie oraz telewizji.

Zużycie wody w przeciętnym polskim domu

Rys. 6 Lokalne kampanie informacyjne prowadzone w mediach społecznościowych

6-7 sierpnia 2022 (sobota, niedziela)

OSZCZĘDZAJ WODĘ I ENERGIĘ

#oszczedzaj_wode_i_energie

Starostwo Powiatowe w Suchoj Beskidzkiej, Wydział Środowiska zaprasza do wzięcia udziału w 2-dniowej kampanii informacyjno-edukacyjnej

Rys. 7 Lokalne kampanie informacyjnoedukacyjne dedykowane dla mieszkańców

Fot. 21 Kampanie i wydarzenia dla lokalnych społeczności

W kwietniu i maju 2022 zorganizowano pierwszą edycję wydarzeń plenerowych pod wspólną nazwą I Małopolski Dzień dla Klimatu. We wszystkich powiatach odbyły się wydarzenia poświęcone działaniom na rzecz ochrony klimatu. W większości z nich kontynuacją była akcja #drzewo_dla_klimatu. W ramach wydarzenia posadzono 24 tys. nowych sadzonek. W wydarzeniach terenowych uczestniczyło ponad 60 tys. osób. Materiały i informacje o nim dotarły do ponad 160 tys. mieszkańców Małopolski.

Fot. 22 Materiały promujące I Małopolski Dzień dla Klimatu

Fot. 23 Spotkania dla mieszkańców organizowane w ramach I Małopolskiego Dnia dla Klimatu

W 2022 odbyło się pięć zajęć w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej:

- "Zamykamy obieg. GOZ w pigułce" (12.01.)
- "Budynki samowystarczalne energetycznie" (02.02.)

Każdorazowo w zajęciach uczestniczyło 13 szkół ponadpodstawowych. Łącznie każdorazowo w spotkaniach uczestniczyło około 180 uczniów.

Fot. 24 Zajęcia w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej

Dodatkowo w ramach obchodów Małopolskiego Zielonego Tygodnia (30 maja – 5 czerwca) zorganizowano cykl zajęć online:

- „Klimat. Przyczyny i skutki zmian klimatu.”, „Zostań klimatycznym bohaterem! Powstrzymuj!” oraz „Zostań klimatycznym bohaterem! Adaptuj!” (25.05, 1 i 8.06.). W zajęciach udział wzięli uczniowie z 9 szkół średnich województwa małopolskiego, łącznie 150 uczestników.

Fot. 25 Spotkania w ramach Małopolskiego Zielonego Tygodnia (dzieci)

Fot. 26 Spotkania w ramach Małopolskiego Zielonego Tygodnia (seniorzy)

W okresie od 15 lipca do 30 września realizowane były wydarzenia powierzone organizacjom pozarządowym w ramach Otwartego Konkursu Ofert – „EkoMałopolska 2022 – Priorytet 3”. Celem Priorytetu 3 była organizacja wydarzeń, imprez oraz warsztatów z zakresu edukacji ekologicznej związanych z tematyką przeciwdziałania i adaptacji do negatywnych skutków zmian klimatu. W ramach pierwszej edycji przyznano 5 dotacji Małopolskim organizacjom pozarządowym:

- stowarzyszenie HOMINI ET TERRAE – Organizacja i przeprowadzenie kampanii społecznej „Złap deszcz”,
- stowarzyszenie „Virtus” – „Ekologia – kolorowa, zapachowa ...”,
- Fundacja Green Film Festival – Akademia Klimatu ekoMałopolska,
- Stowarzyszenie im. Księdza Józefa Łakomego w Białolinach Radłowskich – My EKologiczni,
- Nowotarski Alarm Smogowy – Podhalańskie Eko Pikniki dla Klimatu.

Fot. 27 Materiał promocyjny – Green Film Festival

Zadania zostały dofinansowane na łączną kwotę 150 000.00 zł. W wydarzeniach udział wzięło ponad 2 500 uczestników. W ramach wydarzeń zorganizowano 11 warsztatów proekologicznych, 5 pikników edukacyjnych, 4 pokazy filmowe, 1 piknik ekologicznego oraz 1 konkurs plastyczny.

Fot. 28 Prelekcja edukacyjna w szkole

W grudniu zakończono badania fokusowe przeprowadzone przez Europejskie Centrum Czystego Powietrza. Celem badań była identyfikacja postaw różnych grup zawodowych (nauczyciele, zarządcy budynków, dyrektorzy szkół, przedsiębiorcy, właściciele domów jednorodzinnych oraz osób planujących budowę domu) wobec zjawiska zmiany klimatu. Wyniki badań posłużą do przygotowania eko-radników dedykowanych dla każdej z grup. Finalne wersje powstaną w 2023 r.

TWORZENIE SIECI WYMIANY DOŚWIADCZEŃ

W dniach 26-27 maja zorganizowano dwudniową konferencję z okazji 30-lecia Programu LIFE. Podczas pierwszego dnia spotkania podsumowano dotychczasowe efekty realizacji obu Projektów LIFE w Małopolsce. Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. W konferencji wzięli

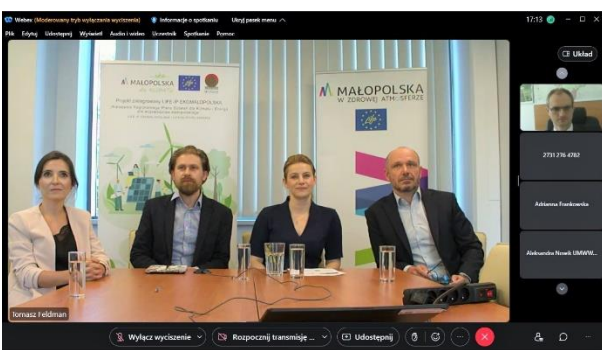
udział przedstawicieli KE, NFOŚiGW oraz partnerzy Projektu. Drugiego dnia zorganizowano spotkanie on-line dla wszystkich polskich Urzędów Marszałkowskich. Przedstawiono założenia Projektów, proces aplikacji oraz podstawowe kwestie dotyczące aspektów finansowych.

Fot. 29 Konferencja z okazji 30-lecia Programu LIFE

Fot. 30 Uczestnicy konferencji 30-lecia Programu LIFE

Fot. 31 Konferencja z okazji 30-lecia dla Urzędów Marszałkowskich

W ramach uczestnictwa w Platformie Regionów Węglowych w Transformacji, w 2022 roku Małopolska otrzymała do realizacji projekt wymiany doświadczeń w ramach inicjatywy – ExchangeEU. Program miał na celu stworzenie platformy wymiany

wiedzy pomiędzy regionami węglowymi w UE i ułatwienie wzajemnego uczenia się. W dniach 19-20 lipca br. miała miejsce dwudniowa wizyta studyjna w Oświęcimiu, w której uczestniczyli przedstawiciele regionu Aragonii w Hiszpanii oraz Uścia w Czechach. Podczas spotkania zaprezentowane zostały działania Projektu LIFE w Małopolsce.

Fot. 32 Wizyta studyjna ExchangeEU

W celu wymiany doświadczeń przedstawiciele Projektu uczestniczyli:

- o w dniach 17 i 22 lutego w spotkaniach dotyczących współpracy w ramach Grupy Roboczej sieci ERRIN (Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji),

Fot. 33 Warsztaty poświęcone wspólnotom energetycznym opartym na ekonomii społecznej

- o w dniach 13–14 września w warsztatach poświęconych wspólnotom energetycznym opartym na ekonomii społecznej w Barcelonie. Podczas spotkania uczestnicy wymienili się doświadczeniem w zakresie rozwoju społeczności energetycznych – ze szczególnym uwzględnieniem OZE oraz kształtowania polityk i regulacji prawnych, warunkujących rozwój społeczności

w danym regionie. Województwo włącza się w realizację projektu z głosem doradczym,

Fot. 34 Udział w warsztatach w Finlandii

- o w dniach 12 – 14 września w warsztatach „Projekty zintegrowane LIFE Unii Europejskiej – czego się nauczyliśmy?“, które odbyły się w Helsinkach (Finlandia). Podczas warsztatów przedstawione zostały rekomendacje działań, które powinny zostać podjęte, aby ułatwić proces aplikacji o Projekty LIFE. Podczas wydarzenia Małopolskie Centrum Kompetencji zostało przedstawione, jako dobra praktyka, z której mogą skorzystać inne projekty,
- o w dniu 17 listopada przedstawiciel Projektu wziął udział w spotkaniu na temat roli wielopoziomowego zarządzania w realizacji działań na rzecz klimatu. Spotkanie zorganizowane zostało przez Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités” w ramach Porozumienia Burmistrzów. Podczas spotkania zaprezentowane zostały założenia Regionalnego Planu Działań oraz cele i efekty Projektu,

Fot. 35 Udział w spotkaniu dotyczącym wielopoziomowego zarządzania działaniami na rzecz klimatu

- o w dniach 30 listopada, podczas drugiej misji Projektu RESPONDET (REgional social economy Policies for sustaiNable community – driven Environmental) zorganizowanej przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, przedstawiciel UMWM zaprezentował założenia Małopolskiego Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii oraz system funkcjonowania sieci doradców ds. klimatu i środowiska. Małopolska włącza się w realizację Projektu z głosem doradczym,
- o w dniu 21 grudnia przedstawiciele UMWM uczestniczyli na spotkaniu podsumowującym prace nad projektem LIFE AFTER COAL. Podczas spotkania przedstawione zostały główne działania realizowane przez Małopolską w ramach Projektu. Województwo włącza się w realizację projektu z głosem doradczym.

Fot. 36 Prezentacja założeń Regionalnego Planu podczas drugiej misji Projektu RESPONDET

W dniu 9 grudnia Małopolska została zaproszona do podpisania Karty Misji UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Dokument został podpisany przez Wicemarszałka Województwa Małopolskiego – Józefa Gawrona w dniu 15 grudnia. Małopolska znalazła się tym samym w gronie 150 regionów objętych Misją UE. Oficjalne przedstawienie Małopolski w gronie regionów objętych Misją nastąpi w styczniu 2023 r. Po podpisaniu Karty Misji, Małopolska stała się częścią wspólnoty i uzyskała możliwość nawiązywania kontaktów i dzielenia się swoimi doświadczeniami i dobrymi praktykami z innymi regionami w Europie.

Rys. 8 Misje UE

Aby uzupełnić działania na rzecz klimatu i podjąć intensywne kroki na rzecz adaptacji miast do zmian klimatu, w dniu 4 października Małopolska złożyła wnioski na realizację nowego Projektu LIFE pod nazwą: LIFE DREAM CITIES Designing and Realization of Exemplary Adaptation among Medium-size CITIES (Projektowanie i realizacja wzorcowej adaptacji wśród miast średniej wielkości).

PROMOCJA PROJEKTU

Cele, działania i efekty projektu zostały przedstawione na:

- o webinarium pt. „Program LIFE dla samorządów” zorganizowanym przez NFOŚiGW i Związek Miast Polskich (3.03). Podczas spotkania przedstawiciel UMWM zaprezentował efekty realizacji Projektu,
- o Transition Financing Webinar (28.03). Podczas spotkania przedstawione zostały efekty realizacji Projektu,
- o Dniu Informacyjnym LIFE (14.06) zorganizowanym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Podczas spotkania pracownicy ZZ podzielili się efektami i dobrymi praktykami z realizacji Projektu,
- o 20. Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast (10-13.10). Przedstawiciele Projektów LIFE EKOMAŁOPOLSKA oraz LIFE „Małopolska w zdrowej atmosferze” reprezentowali Małopolskę podczas wydarzeń poświęconych polityce regionalnej.

Fot. 37 Uczestnictwo przedstawicieli Projektu w 20. Europejski Tydzień Regionów i Miast

- o „Air Quality Conference” w Pradze (24.11). Podczas sesji posterowej zaprezentowane zostały dotychczasowe działania i efekty Projektu,

LIFE Project in MALOPOLSKA Region
LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA Implementation of the Regional Action Plan for Climate and Energy for the Malopolska Region (RAPCE) 2021 – 2030

PROJECT OBJECTIVES

- 1 full implementation of the RAPCE
- 2 development of know-how and tools
- 3 low-carbon transformation
- 4 change of behavioral attitudes

PROJECT ACTIONS

- 1 network of 24 ACE and 2 ACE for business
- 2 regional-level Excellence Centre
- 3 nationwide training program for installers and students of technical schools
- 4 RES potential map for Malopolska and Silesia
- 5 information and education campaigns

PROJECT EFFECTS

- 50 events and 28 campaigns with 140,000 people
- 175,000 educational materials
- 30,000 trees planted in Malopolska
- 23 expert opinions, reports and documents
- 18,087 advice given to residents
- 7 projects for co-financing for 2 mln EURO

LET'S KEEP IN TOUCH!
facebook.com/EkoMalopolskaKlimatu
instagram.com/ekomalopolska_dla_klimatu
twitter.com/LIFE_Malopolska

Project LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA / LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA implemented with funding from the LIFE program of the European Union and the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Rys. 9 Poster prezentowany na spotkaniach międzynarodowych

Fot. 38 Uczestnictwo Air Quality Conference” w Pradze

W ramach promocji działań Projektu, w roku 2022 Województwo Małopolskie przygotowało 5 filmów edukacyjno-informacyjnych. Tematyka filmów dotyczyła działań powiatów: gorlickiego, nowotarskiego i limanowskiego. Przygotowano także film podsumowujący cykl warsztatów Urząd-Biznes-Nauka-Społeczeństwo dla lepszego klimatu oraz ogólny film o zadaniach i celach Projektu. Filmy dostępne są na kanale YouTube LIFE EKOMAŁOPOLSKA dla klimatu.

Fot. 39 Filmy edukacyjno-informacyjne

W grudniu opublikowane zostały 3 artykuły na temat działań Projektu w prasie regionalnej (*Dziennik Polski*, *Gazeta Krakowska* oraz *Gość Niedzielny*), 3

w prasie lokalnej (*Tygodnik Podhalański*, *Gazeta Gorlicka*, *Głos Proszowicki*), a także w kilkunastu regionalnych i lokalnych portalach internetowych. Artykuły dotarły do blisko 95 tys. czytelników.

Fot. 40 Nagroda w konkursie „Samorządowy Lider komunikacji i promocji” za Małopolski Tydzień dla klimatu

Małopolska akcja edukacyjno-informacyjna „Tydzień dla klimatu” prowadzona w mediach społecznościowych Projektu otrzymała I miejsce w konkursie „Samorządowy Lider komunikacji i promocji” w kategorii „ekologia”. Konkurs jest organizowany przez „Dziennik – Gazetę Prawną” i Miasto Gdynia pod patronatem honorowym Ministerstwa Infrastruktury oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Aktualne wydarzenia dot. Projektu publikowane są systematycznie na stronie internetowej Projektu (klimat.ekomalopolska.pl/). W roku 2022 została ona wyświetlona przez 13 tys. odbiorców. Opublikowane w mediach społecznościowych (facebook.com/EkoMalopolskadlaKlimatu/, instagram.com/ekomalopolska_dla_klimatu/, twitter.com/life_malopolska, linkedin.com/show-case/ekomalopolska-dla-klimatu/) materiały i posty dotarły do blisko 500 tys. odbiorców.

DZIAŁANIA PRZEKROJOWE

ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

W dniach 30 maja – 1 czerwca Zespół Zarządzający uczestniczył w szkoleniu warsztatowym, poświęconym optymalizacji pracy i zarządzaniu projektem. Podczas kilkunastu godzin pracy uczestnicy szkolenia podnosili swoje kompetencje m.in. w zakresie sprawniejszej organizacji pracy oraz komunikacji.

Fot. 41 Szkolenie z zarządzania projektami

W dniach 24-25 listopada odbyła się kolejna wizyta monitorująca realizację Projektu. Podczas pierwszego dnia spotkania przedstawione zostały dotychczasowe efekty Projektu. Zrealizowane działania zostały przedstawione przez przedstawicieli UMWM, powiatu dąbrowskiego, Krakowa, Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości, Akademii Górniczo-Hutniczej, Województwa Śląskiego oraz Europejskiego Centrum Czystego Powietrza. W kolejnej części odbyły się spotkania indywidualne, w których wzięli udział przedstawiciele AGH, ECAC oraz MRiT. W wizycie wzięło udział łącznie 54 przedstawicieli Partnerów Projektu.

Fot. 42 Pierwszy dzień wizyty monitorującej

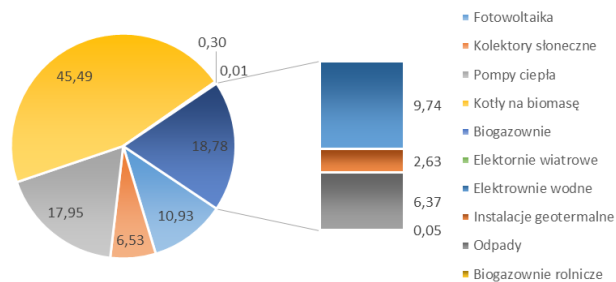
Drugiego dnia wizyty (tj. 25 listopada), Monitorzy wraz z przedstawicielami ZZ udali się do powiatów: miechowskiego i proszowickiego, gdzie zapoznali się z prowadzoną dokumentacją oraz wysłuchali prezentacji nt. prowadzonych działań w powiecie.

Fot. 43 Wizyta monitorująca w powiecie miechowskim

MONITORING

W grudniu 2022 ukazało się pierwsze sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu działań dla Klimatu i Energii za okres 2019-2021. W nawiązaniu do sprawozdania, na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest spadek emisji gazów cieplarnianych o 18% w stosunku do roku 1990 oraz o 9,3% w stosunku do roku 2018. Dodatkowo szacuje się, że w Małopolsce funkcjonuje ponad 87 321 tys. instalacji OZE do produkcji energii elektrycznej i 107 223 do produkcji ciepła dla potrzeb centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Rys. 10 Sprawozdanie z wdrażania RPDKIE

Dokument powstał jako realizacja działania F1 projektu LIFE EKOMALOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego” (LIFE-IP EKOMALOPOLSKA / LIFE19 IPC/PL/000005) dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Podsumowanie przedstawia wyłącznie poglądy autorów, a Komisja Europejska i NFOŚiGW nie ponosi odpowiedzialności za żadne ewentualne wykorzystanie zawartych w nim informacji.